

Podstawową wartością Europy są ludzie!

Program Operacyjny Kapitał Ludzki upowszechnia model „uczenia się przez całe życie”

Całowiek najlepsza inwestycja

Egzemplarz bezpłatny

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013

Priorytety komponentu centralnego:

- Priorytet I – *Zatrudnienie i integracja społeczna*
- Priorytet II – *Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących*
- Priorytet III – *Wysoka jakość systemu oświaty*
- Priorytet IV – *Szkolnictwo wyższe i nauka*
- Priorytet V – *Dobre rządzenie*

Priorytety komponentu regionalnego:

- Priorytet VI – *Rynek pracy otwarty dla wszystkich*
- Priorytet VII – *Promocja integracji społecznej*
- Priorytet VIII – *Regionalne kadry gospodarki*
- Priorytet IX – *Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach*

Priorytet X – *Pomoc techniczna*, ma zapewnić właściwe zarządzanie PO KL oraz wdrażanie i promocję EFS.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL) jest programem finansowanym z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). EFS jest jednym z funduszy strukturalnych, który ma na celu wspieranie spójności społecznej w całej Europie, a w szczególności w regionach mniej rozwiniętych. Głównym celem Funduszu jest wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy na terenie całej Unii.

PO KL ma oddziaływać na wzrost poziomu zatrudnienia oraz spójności społecznej. W ramach Programu wsparciem zostaną objęte takie obszary jak: aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, integracja społeczna, adaptacyjność pracowników i przedsiębiorstw, edukacja, rozwój zasobów ludzkich na terenach wiejskich, rozwój administracji publicznej oraz promocja postaw zdrowotnych wśród osób pracujących.

Wsparciem szkoleniowym, doradczym itp. zostaną objęte następujące grupy osób (grupy docelowe): dzieci, młodzież, osoby niepracujące, osoby pracujące, osoby niepełnosprawne, migranci, osoby opuszczające zakłady karne oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze.

Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie pełni funkcję Instytucji Pośredniczącej (IP), której zadaniem jest wdrażanie komponentu regionalnego PO KL na terenie województwa podkarpackiego, a więc Priorytetów VI-IX. Do zadań IP należy m. in. ogłaszanie konkursów na nabór wniosków o dofinansowanie składanych przez projektodawców (firmy/instytucje), ocena złożonych wniosków, czuwanie nad sprawnym przebiegiem realizacji projektów. WUP nie ma wpływu na treść składanych wniosków, a co za tym idzie – na oferowane formy wsparcia (szkolenia, kursy, doradztwo i inne). Nie ma możliwości z góry przewidzieć, jakie będą realizowane formy wsparcia, a w związku z tym – czy będą realizowane konkretne szkolenia, zależy to wyłącznie od projektodawców. Polityka samorządu województwa w tej kwestii może być jednak kreowana poprzez określanie odpowiednich kryteriów wyboru projektów – obowiązkowych lub preferowanych cech, jakie powinien spełniać wniosek i/lub oferowane w ramach projektu wsparcie.

Kompetencje kluczowe

W obliczu globalizacji Europy oraz nastawienia na model gospodarki opartej na wiedzy każdemu człowiekowi potrzebne są coraz to nowe i wciąż doskonalone umiejętności, które można pozyskać jedynie w procesie uczenia się przez całe życie. Edukacja w ramach realizowanych projektów PO KL pozwala każdemu na dostosowanie swoich kwalifikacji zawodowych do zmieniającego się otoczenia rynku pracy (wdrażanie nowych technologii informatycznych, przemysłowych, budowlanych, czy komunikacyjnych). Podnoszenie kwalifikacji jednym umożliwi utrzymanie zatrudnienia przy coraz wyższych wymaganiach pracodawców, innym z kolei pomoże w znalezieniu pracy.

PO KL promuje rozwijanie umiejętności przydatnych w społeczeństwie wiedzy tak, aby każdy człowiek mógł łatwo przystosować się do zachodzących zmian społeczno-gospodarczych i kulturowych. W szczególności zwraca uwagę na osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych, osoby długotrwale bezrobotne, powracające do pracy po długotrwałym urlopie, osoby starsze, osoby niepełnosprawne. Ze wsparcia jakie oferuje PO KL mogą również skorzystać osoby, które z własnej inicjatywy chcą podnosić swoje kompetencje i kwalifikacje zawodowe.

Kompetencje kluczowe to połączenie wiedzy, umiejętności i postaw, które stanowią gwarancję samorealizacji oraz rozwoju osobistego, pozwalają na bycie aktywnym obywatelem oraz dają szansę na zatrudnienie w społeczeństwie wiedzy.

Wyróżnia się **osiem kompetencji kluczowych**, do których należą:

1. porozumiewanie się w języku ojczystym,
2. porozumiewanie się w językach obcych,
3. kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne,
4. kompetencje informatyczne,
5. umiejętność uczenia się,
6. kompetencje społeczne i obywatelskie,
7. inicjatywność i przedsiębiorczość,
8. świadomość i ekspresja kulturalna.

Wszystkie kompetencje są uznawane za jednakowo ważne, gdyż wszystkie mogą okazać się niezbędne w wielu sytuacjach życiowych i zawodowych.

Pełen opis kompetencji kluczowych można znaleźć w załączniku do „Zaleceń Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie” (2006/962/WE).

Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki

Największe możliwości w zakresie podnoszenia i zmiany kwalifikacji zawodowych daje Priorytet VIII, w ramach którego wsparciem mogą zostać objęte osoby pracujące oraz zagrożone zwolnieniami z pracy. Realizowane projekty mają przyczynić się do nabywania i podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników oraz zwiększać poziom innowacyjności przedsiębiorstw poprzez nawiązywanie współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami naukowymi.

W ramach Poddziałania 8.1.1 *Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw* istnieje możliwość podnoszenia i aktualizacji umiejętności zawodowych przez osoby pracujące.

Rozwój zawodowy pracowników kształtuje wizerunek firmy oraz zwiększa jej konkurencyjność, w związku z czym przedsiębiorcy sami mogą i powinni zatroszczyć się o aktualizację, podnoszenie i uzupełnianie kwalifikacji swoich pracowników. W ramach realizowanych projektów mogą zostać przeprowadzone ogólne i specjalistyczne szkolenia oraz doradztwo związane ze szkoleniami, pomoc w zidentyfikowaniu potrzeb szkoleniowych dla kadr zarządzających i pracowników przedsiębiorstw. Wachlarz szkoleń może być szeroki, mogą być realizowane szkolenia podnoszące:

- kompetencje osobiste jak np. umiejętność zarządzania czasem, organizacji pracy, radzenia sobie ze stresem,
- kompetencje interpersonalne – autoprezentacja, autopromocja, umiejętność pracy w grupie, asertywność, komunikacyjność, umiejętność zarządzania zespołem, umiejętność rozwiązywania konfliktów,

- kompetencje językowe – znajomość języków obcych w zakresie niezbędnym na zajmowanym stanowisku pracy,
- kompetencje zawodowe – poszerzanie wiedzy specjalistycznej oraz specyficznych umiejętności zawodowych.

Ponadto w ramach tego Poddziałania mogą być realizowane projekty, które oferują szkolenia, kursy i poradnictwo zawodowe skierowane do osób pracujących, w szczególności do osób zatrudnionych o niskich lub zdezaktualizowanych kwalifikacjach zawodowych. Tego typu oferta kierowana jest do dorosłych osób pracujących, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem nowych, uzupełnianiem lub podwyższaniem kwalifikacji i umiejętności poza godzinami pracy.

Do najczęściej oferowanych szkoleń należą: szkolenia informatyczne, językowe, księgowo-kadrowe, prawo jazdy, kursy spawania, obsługi obrabiarek sterowanych numerycznie, itp.

Zabezpieczone zostały także interesy osób przewidzianych do zwolnienia, zagrożonych zwolnieniami monitorowanymi oraz osób, które utraciły pracę z przyczyn dotyczących zakładu pracy, a także osób zatrudnionych u pracodawców przechodzących procesy adaptacyjne i modernizacyjne. W ramach Poddziałania 8.1.2 *Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie* mogą być realizowane projekty outplacementowe, które oferują pomoc w utrzymaniu dotychczasowego miejsca pracy jak również pomoc w ponownym zaistnieniu na rynku pracy poprzez m. in.:

- szkolenia i poradnictwo zawodowe oraz poradnictwo psychologiczne,
- staże i praktyki zawodowe przygotowujące do podjęcia pracy w nowym zawodzie,
- szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i prowadzenia własnej działalności gospodarczej,
- szkolenia przekwalifikujące i usługi doradcze w zakresie wyboru nowego zawodu i zdobycia nowych umiejętności zawodowych.

 Outplacement – usługi rynku pracy świadczone na rzecz pracownika znajdującego się w okresie wypowiedzenia umowy o pracę/stosunku służbowego lub zagrożonego zwolnieniem z pracy. Celem outplacementu jest zwiększenie szansy pracowników na ciągłość zatrudnienia m. in. poprzez: poradnictwo zawodowe i psychologiczne, pomoc w znalezieniu nowego miejsca pracy, finansowanie szkoleń i kursów przekwalifikowujących, kursów doszkalających, pomoc w zmianie miejsca zamieszkania, możliwość pozyskania środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

Priorytet IX zwany jest potocznie „priorytetem edukacyjnym”, w jego ramach przewidziane zostały różne szkolne formy wsparcia dla szerokiej grupy osób, począwszy od przedszkolaków na osobach dorosłych kończąc.

Działanie 9.3 *Upowszechnienie formalnego kształcenia ustawicznego w formach szkolnych* nakierowane jest na zwiększenie liczby osób dorosłych w kształceniu ustawicznym w formach szkolnych poprzez podniesienie jego jakości i dostępności. Projekty kierowane są do osób w wieku 25-64 lat oraz osób w wieku 18-24 lat, które zakończyły dotychczasową naukę i z własnej inicjatywy chcą podjąć kształcenie w szkole dla dorosłych. Ponadto w ramach Działania 9.3 istnieje możliwość formalnego

potwierdzania kwalifikacji zdobytych w sposób nieformalny (finansowanie egzaminów zewnętrznych).

➔ **Kształcenie formalne** jest to kształcenie w systemie instytucjonalnym, którego wyróżnikiem jest nie tyle miejsce np. szkoła lub instytucja szkoląca, co program umożliwiający zdobycie uznawanych w danym systemie prawnym kwalifikacji.

➔ **Kształcenie ustawiczne w formach szkolnych** – formy uzyskiwania i uzupełniania formalnego wykształcenia przez osoby dorosłe w szkołach dla dorosłych.

Uzupełnianie lub podwyższanie wykształcenia lub kwalifikacji w profilu zawodowym i ogólnym jest zasadniczym czynnikiem, który pozytywnie zmienia sytuację osób dorosłych na rynku pracy. Projekty podnoszące kwalifikacje skierowane są dla osób, które posiadają (jeżeli projekt skierowany jest do osób już się uczących) lub zamierzają nabyć (jeżeli w projekcie dopiero zakłada się rekrutację) status ucznia/słuchacza szkoły dla dorosłych. Wszyscy zainteresowani mogą być też obejmowani usługami doradczymi w zakresie korzystania z kształcenia formalnego.

W ramach tego Działania mogą być realizowane m. in. następujące typy operacji:

- kształcenie w formach szkolnych osób dorosłych z własnej inicjatywy zainteresowanych uzupełnieniem lub podwyższeniem swojego wykształcenia i kwalifikacji ogólnych i zawodowych,
- wsparcie dla osób, które z własnej inicjatywy deklarują chęć przystąpienia do egzaminu zewnętrznego i potwierdzenia posiadanych kwalifikacji,
- usługi doradcze dla osób dorosłych z własnej inicjatywy zainteresowanych kształceniem formalnym w formach szkolnych w zakresie wyboru kierunku i formy kształcenia formalnego w kontekście potrzeb rynku pracy,
- rozwijanie innowacyjnych form kształcenia jak np. e-learning.

W ramach projektów mogą być realizowane takie formy wsparcia jak np.:

- finansowanie nauki w szkołach dla dorosłych (gimnazja dla dorosłych, uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych),
- rozszerzanie i podnoszenie jakości działania szkół dla dorosłych,
- egzaminy eksternistyczne, egzaminy czeladnicze.

Działanie 9.4 *Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty* kierowane jest do nauczycieli oraz kadr zarządzających i administracyjnych placówek oświatowych. Celem działania jest dostosowanie kwalifikacji kadr systemu oświaty do wymogów związanych ze strategicznymi kierunkami rozwoju regionów, zmianą kierunków kształcenia, zapotrzebowaniem na nowe kwalifikacje.

Ponadto w ramach Działania 9.1 *Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty* ze wsparcia mogą korzystać dzieci w wieku przedszkolnym (przykładowe cele projektów: zwiększenie uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym przez tworzenie nowych miejsc w ośrodkach edukacji przedszkolnej, wydłużanie godzin ich pracy itp.) oraz placówki oświatowe, które dzięki temu mogą oferować dzieciom i młodzieży usługi edukacyjne o lepszej jakości i bardziej atrakcyjne (programy rozwojowe szkół i placówek oświatowych). Finansowane są też

stypendia motywacyjne dla zdolnych uczniów, których niekorzystna sytuacja materialna stanowi barierę w rozwoju.

Projekty realizowane w Działaniu 9.2 *Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego* skierowane są do placówek prowadzących kształcenie zawodowe.

Inicjatywy oddolne

W Działaniach 6.3 *Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich*, 7.3 *Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji* oraz 9.5 *Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich* realizowane są inicjatywy oddolne ściśle powiązane z potrzebami ludności zamieszkującej lokalne społeczności, w których również znajduje się pierwiastek edukacji w aspekcie ekonomicznym, społecznym i kulturowym. W ramach realizowanych projektów oferowane są mieszkańcom lokalnych społeczności m. in. szkolenia interpersonalne, warsztaty przedsiębiorczości, kreatywności, asertywności, poznawanie lokalnej kultury i języka. Są to umiejętności, które ściśle wpisują się w wachlarz kompetencji kluczowych, w które poprzez działania szkoleniowe powinien zostać wyposażonych każdy człowiek.

Podnoszenie kwalifikacji i doskonalenie umiejętności możliwe jest również w formach pozaszkolnych oraz w sposób pozaformalny. W pierwszym przypadku można nabywać i uzupełniać wiedzę ogólną, umiejętności i kwalifikacje zawodowe np. w placówkach kształcenia ustawicznego, placówkach kształcenia praktycznego oraz ośrodkach doksztalcania i doskonalenia zawodowego. W drugim przypadku można uczestniczyć w szkoleniach opartych na doświadczeniu firm, korporacji, organizacji społecznych. Poza Priorytetem VIII, w ramach którego z różnych form wsparcia pozwalających na podniesienie kwalifikacji zawodowych mogą korzystać osoby pracujące PO KL wspiera także grupy osób znajdujące się w trudnej sytuacji jak np. osoby bezrobotne i zagrożone wykluczeniem społecznym. W ramach komponentu regionalnego realizowane są dwa Priorytety, których celem jest m. in. wsparcie edukacyjne w/w grup.

Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich

Nastawiony jest na zwiększenie stopnia aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych poprzez dostęp do różnego rodzaju szkoleń zawodowych, językowych, informatycznych, doradztwa zawodowego, dostępność staży i praktyk zawodowych a także przyznawanie dotacji na rozwój własnego biznesu. Wsparcie kierowane jest do osób niepracujących.

Priorytet VI ma przyczynić się do tego, aby poziom kwalifikacji i umiejętności osób poszukujących pracy nie odbiegał znacząco od wymagań stawianych na oferowanych stanowiskach pracy. Stąd też największe nakłady finansowe zostały przeznaczone na realizację projektów właśnie w tym Priorytecie.

W Poddziałaniach 6.1.1 *Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy* oraz 6.1.3 *Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych* realizowany jest szeroki wachlarz projektów szkoleniowych, których celem jest nabywanie nowych kwalifikacji i/lub uzupełnianie posiadanych umiejętności. Oferowane są również staże oraz praktyki zawodowe.

Możliwe jest także otrzymanie wsparcia doradczo-szkoleniowego dla pracownika, który uzyskał zatrudnienie w ramach projektu prowadzące do jego adaptacji w nowym miejscu pracy.

Z projektów edukacyjnych w Poddziałaniu 6.1.2 *Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie* mogą z kolei korzystać osoby pracujące w publicznych służbach zatrudnienia tj. Wojewódzkie i Powiatowe Urzędy Pracy. Celem projektów jest przygotowanie kadr tychże instytucji do jak najlepszej obsługi osób ubiegających się o wsparcie w w/w instytucjach.

Również w Działaniu 6.2 *Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia*, które jest nastawione na przyznawanie jednorazowych środków na rozpoczynanie działalności gospodarczej można znaleźć aspekt edukacyjny. W ramach projektów realizowane są szkolenia z zakresu przedsiębiorczości – zakładania i prowadzenia własnego biznesu.

Priorytet VII Promocja integracji społecznej

Jego celem jest ułatwienie dostępu do rynku pracy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, a w szczególności osobom niepełnosprawnym, długotrwale bezrobotnym, imigrantom, osobom opuszczającym placówki opieki zastępczej, czy zakłady karne. W ramach realizowanych projektów oferowane jest wsparcie w postaci np. szkoleń, poradnictwa zawodowego, psychologicznego, psychospołecznego, staży, zajęć reintegracji zawodowej.

Działania, jakie można podejmować w ramach Priorytetu VII nakierowane są głównie na osoby zagrożone wykluczeniem społeczno-zawodowym. Z tego też względu szczególny nacisk położony został na kursy i szkolenia mające na celu nabycie przez takie osoby kompetencji społecznych i obywatelskich oraz podniesienie lub zmianę kwalifikacji zawodowych. Możliwe jest również skorzystanie ze staży oraz zajęć reintegracji zawodowej. W/w formy wsparcia mają wymiar edukacyjny, gdyż pozwalają przystosować się do nowej sytuacji życiowej i zawodowej oraz obyc się z nowym środowiskiem pracy.

Istnieje również możliwość podnoszenia poziomu świadomości i wiedzy z zakresu integracji społecznej wśród osób odpowiedzialnych za aktywizację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez szkolenia oraz specjalistyczne doradztwo.

Gdzie szukać informacji o realizowanych projektach

Informacje o projektach szkoleniowych najczęściej rozpowszechniane są przez beneficjentów (firmy/instytucje realizujące projekty) w formie ogłoszeń ukazujących się w prasie, na stronach internetowych beneficjentów, jak również w radio oraz w telewizji.

Baza projektów PO KL

Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie na stronie internetowej **www.pokl.wup-rzeszow.pl** regularnie zamieszcza projekty realizowane na Podkarpaciu. Baza projektów pozwala przeglądać wszystkie oferty szkoleń, warsztatów, itp. finansowanych z EFS w podziale na Priorytety lub tylko te projekty, w ramach których aktualnie trwa rekrutacja.

Wyszukiwarka projektów „przekopuje” zasoby strony wg wybranych słów kluczowych z zakresu grupy docelowej oraz oferowanych w ramach projektów form wsparcia.

Przykład: osoba bezrobotna chce wziąć udział w szkoleniu komputerowym.

Z pola „grupy docelowe” należy wybrać: *osoba niepracująca* lub *osoby bezrobotne* lub *osoby nieaktywne zawodowo*; w „formie wsparcia” – *informatyka* lub *szkolenia*; kliknąć przycisk „Szukaj” – w dolnej części strony wyświetlona zostanie lista projektów spełniających powyższe kryteria, kliknięcie wybranego tytułu spowoduje wyświetlenie na stronie tabeli zawierającej opis danego projektu.

Wyszukiwanie można również przeprowadzić w oparciu o wybór tylko jednego kryterium np. „formy wsparcia” – *języki obce*; wyświetlone zostaną wszystkie projekty, w ramach których odbywają się szkolenia językowe. Z tabeli opisującej wybrany projekt będzie można się dowiedzieć jaka jest grupa docelowa, czyli do kogo projekt jest skierowany.

Zdjęcie pochodzące z „Banku zdjęć PO KL” jest autorstwa Pani Joanny Kozery.

Dane teleadresowe:

Dane teleadresowe Instytucji Pośredniczącej:

Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie

ul. płk. L. Lisa-Kuli 20, 35-025 Rzeszów

tel.: 17 850 92 00

e-mail: wup@wup-rzeszow.pl

www.pokl.wup-rzeszow.pl

Oddział Zamiejscowy WUP w Krośnie

ul. Lewakowskiego 27B, 38-400 Krosno

tel.: 13 436 34 26

Oddział Zamiejscowy WUP w Przemyślu

ul. Katedralna 5, 37-700 Przemyśl

tel.: 16 678 60 87

Oddział Zamiejscowy WUP w Tarnobrzegu

pl. Bartosza Głowackiego 34, 39-400 Tarnobrzeg

tel.: 15 822 21 72

Na Podkarpaciu tak jak i w innych województwach kraju działają Regionalne Ośrodki EFS, które udzielają bezpłatnego doradztwa, organizują szkolenia z zakresu pisania wniosków o dofinansowanie projektów, rozliczania projektów, monitoringu i ewaluacji itp. Z ofertą Regionalnych Ośrodków EFS można zapoznać się na ich stronie internetowej oraz w siedzibie danego Ośrodka. Link do stron Regionalnych Ośrodków EFS można znaleźć na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy www.pokl.wup-rzeszow.pl. Należy pamiętać, iż pomoc na jaką można liczyć w Regionalnych Ośrodkach EFS dotyczy jedynie udzielenia wskazówek przy pisaniu wniosku nie zaś kreowania pomysłu na taki wniosek!